

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาที่จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งมีทั้งหมด 9 อำเภอ 76 ตำบล 559 หมู่บ้าน มีครัวเรือนที่เกษตรกรผลิตไก่พื้นเมืองทั้งหมด 21,023 ครัวเรือน (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุดรดิตถ์, 2542) ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีหลายขั้นตอน (Multistage Sampling Method) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ มีรายละเอียดการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. จำนวนอำเภอที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) พิจารณาจากอำเภอที่มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ผลิตไก่พื้นเมืองมากที่สุดไปหาน้อย โดยการเลือกตัวอย่างร้อยละ 50 คือ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พิชัย ลับแล ท่าปลา และน้ำปาด

2. จำนวนตำบลที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา ใช้การสุ่มแบบง่าย โดยการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 แล้วเลือกตำบลตัวอย่างโดยวิธีจับฉลาก

3. จำนวนหมู่บ้านที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา ใช้การสุ่มแบบง่าย โดยการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 แล้วเลือกหมู่บ้านตัวอย่าง ด้วยวิธีจับฉลาก

4. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา ใช้การสุ่มแบบง่าย ได้ทำการหาขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ซึ่งเป็นครัวเรือนเกษตรกร การคำนวณทางสถิติใช้ตามที่บ่งโดยฉัตรซ้ำของ (2525 , อ้าง โดย นำชัย ,2538: 150) ใช้สูตรดังนี้

จำนวนประชากร(ครัวเรือน)	เปอร์เซ็นต์ขนาดของตัวอย่าง
< 50	80 %
< 100	> 50 % แต่ < 80 %
100 – 999	25 %
1,000 – 9,000	10 %
> 10,000	1 %

จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ใช้ในการศึกษาได้คัดเลือกเกษตรกรที่มีแม่ไก่พื้นเมืองตั้งแต่ 10 ตัวขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 1,012 ครัวเรือน ใช้ประชากรตัวอย่างร้อยละ 10 ได้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างเท่ากับ 102 ครัวเรือน

สรุปแล้วจะได้ตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษา จำนวน 5 อำเภอ 10 ตำบล 18 หมู่บ้าน ซึ่งจะเท่ากับมีจำนวนเกษตรกร 102 ครัวเรือน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การคำนวณหาจำนวนครัวเรือนประชากรตัวอย่าง

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง มีแม่ไก่ตั้งแต่ 10 ตัวขึ้นไป (ครัวเรือน)	จำนวนตัวอย่าง ร้อยละ 10 (ครัวเรือน)
เมืองอุตรดิตถ์	ค่านาขาม	5	122	12
		6	80	8
	วังคิน	1	42	4
		7	45	5
	ผาจุก	7	40	4
10		42	4	
พิชัย	คอรุม	3	50	5
		6	45	5
	นาอิน	5	50	5
ลับแล	ชัยชุมพล	1	98	10
		3	50	5
	ค่านแม่คำมัน	6	44	4
ท่าปลา	จริม	1	40	4
		2	49	5
	ท่าปลา	3	31	3
		2	48	5
น้ำปาด	เด่นเหล็ก	11	41	4
		3	95	10
รวม 5 อำเภอ	10 ตำบล	18	1,012	102

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม เพื่อนำไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตไก่พื้นเมือง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตไก่พื้นเมือง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และการศึกษา

ส่วนที่ 2 คำถามลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ จำนวนไก่ที่เลี้ยง รายได้การเกษตรต่อปี ขนาดพื้นที่บริเวณบ้าน การติดต่อกับเพื่อนบ้าน การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตไก่พื้นเมือง และความรู้ในการผลิตไก่พื้นเมือง

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการผลิตและรูปแบบการจำหน่ายไก่พื้นเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น สายพันธุ์ไก่พื้นเมือง การคัดเลือกพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ รูปแบบการเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค การเกิดโรคระบาด และรูปแบบการจำหน่าย

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตไก่พื้นเมือง ได้แก่ ด้านพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ รูปแบบการเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค การเกิดโรคระบาด รูปแบบการจำหน่าย และปัญหาอื่น ๆ รวมทั้งความต้องการให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาช่วยเหลือ

การทดสอบแบบสอบถาม

ทำการทดสอบโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำมาทดสอบกับเกษตรกรผู้ผลิตไก่พื้นเมือง จำนวน 20 ราย ที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานี แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้ ได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการนำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแล้วไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตไก่พื้นเมือง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงาน เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ วารสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลหรือแปลผลของการวิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science or SPSS/PC for window) อธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสิทธิภาพ และการศึกษา โดยแสดงผลเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ จำนวนไก่ที่เลี้ยง รายได้ทางการเกษตรต่อปี ขนาดพื้นที่บริเวณบ้าน การติดต่อกับเพื่อนบ้าน การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตไก่พื้นเมือง และความรู้ในการผลิตไก่พื้นเมือง แสดงผลเป็นค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์รูปแบบการผลิตและรูปแบบการจำหน่ายไก่พื้นเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น สายพันธุ์ไก่พื้นเมือง การคัดเลือกพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ รูปแบบการเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค การเกิดโรคระบาด และรูปแบบการจำหน่าย แสดงผลเป็นค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ใช้ค่าสถิติทดสอบ ไค - สแควร์ (Chi - square Test) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\chi^2 = \sum \frac{(O-E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 = ค่าไค - สแควร์

O = ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)

E = ค่าความถี่ที่ได้จากการคาดหวัง (Expected Frequency)

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตไก่พื้นเมือง ได้แก่ ด้านพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ รูปแบบการเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร การสุขาภิบาล และการป้องกันโรค การเกิดโรคระบาด รูปแบบการจำหน่าย และปัญหาอื่น ๆ ได้อย่างเสรี ซึ่งผู้วิจัย จะได้รวบรวมสรุปเป็นประเด็นใหญ่ ๆ